

Υπόθεση C-242/95

GT-Link A/S κατά De Danske Statsbaner (DSB)

(αίτηση του Østre Landsret
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως)

«Θαλάσιες μεταφορές — Λιμενικά τέλη επί των πλοίων και τέλη
επί των εμπορευμάτων — Πρόσθετο τέλος επί των εισαγωγών —
Καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσεως»

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα F. G. Jacobs της 27ης Φεβρουαρίου
1997 ..... I - 4452
Απόφαση του Δικαστηρίου (έκτο τμήμα) της 17ης Ιουλίου 1997 ..... I - 4453

Περίληψη της αποφάσεως

1. Φορολογικές διατάξεις — Εσωτερικές φορολογικές επιβαρύνσεις — Πρόσθετο τέλος επί των εισαγωγών προσauxάνον τα λιμενικά τέλη — Διάκριση μεταξύ εγχώριων προϊόντων και προϊόντων τα οποία εισάγονται από άλλο κράτος μέλος — Δεν επιτρέπεται — Περιεχόμενο
(Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 95)

2. Ανταγωνισμός — Δεσπόζουσα θέση — Καταχρηστική εκμετάλλευση — Ανεπίτρεπτη — Άμεσο αποτέλεσμα — Ατομικά δικαιώματα — Διαφύλαξη από τα εθνικά δικαστήρια — Μέσα παροχής ένδικης προστασίας — Εθνικές διαδικαστικές λεπτομέρειες — Προϋποθέσεις εφαρμογής — Βάρος αποδείξεως
(Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 86)
3. Ανταγωνισμός — Δημόσιες επιχειρήσεις και επιχειρήσεις στις οποίες τα κράτη μέλη παρέχουν ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα — Κανονιστική ρύθμιση περί λιμενικών τελών που καταβάλλονται για τη χρήση λιμένων οι οποίοι ανήκουν σε δημόσια επιχείρηση — Επιβολή τελών μη δικαίου ύψους — Δυσμενής τιμολογιακή διάκριση μεταξύ χρηστών ευνοούσα τις υπηρεσίες της ίδιας της δημόσιας επιχείρησης και, λόγω αμοιβαιότητας, τις υπηρεσίες ορισμένων εμπορικών της εταιρών — Καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσεως — Εκτίμηση από τα εθνικά δικαστήρια — Κριτήρια
(Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρα 86 και 90 § 1)
4. Ανταγωνισμός — Επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος — Εξακρίβωση με βάση την ιδιαιτερότητα της ασκούμενης δραστηριότητας — Υπαγωγή στους κανόνες της Συνθήκης — Παρέκκλιση — Προϋποθέσεις
(Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 90 § 2)
5. Κοινοτικό δίκαιο — Άμεσο αποτέλεσμα — Εθνικές φορολογικές επιβαρύνσεις ασυμβίβαστες προς το κοινοτικό δίκαιο — Επιστροφή

1. Το άρθρο 95 της Συνθήκης απαγορεύει την επιβολή από κράτος μέλος προσθέτου τέλους επί των εισαγωγών ίσου προς 40 %, κατά το οποίο προσαυξάνεται — σε περίπτωση εισαγωγής εμπορευμάτων με πλοίο από άλλο κράτος μέλος — το γενικό τέλος που εισπράττεται επί των εμπορευμάτων που φορτώνονται, εκφορτώνονται ή κατ' άλλον τρόπο τοποθετούνται σε πλωτά μέσα ή στην ξηρά στους λιμένες του πρώτου κράτους μέλους ή στον ειδικά διαρρυθμισμένο δίαυλο προσβάσεως στους λιμένες αυτούς.

2. Στην εσωτερική έννομη τάξη κάθε κράτους μέλους απόκειται να ρυθμίσει τις διαδικαστικές λεπτομέρειες — συμπεριλαμβανομένων αυτών που αφορούν το βάρος αποδείξεως — ασκήσεως προσφυγών που απoσκοπούν στην κατοχύρωση της προστασίας των δικαιωμάτων

που οι διάδικοι αντλούν από το άμεσο αποτέλεσμα του άρθρου 86 της Συνθήκης, εξυπακουσμένου ότι οι λεπτομέρειες αυτές δεν μπορούν να είναι λιγότερο ευνοϊκές από εκείνες που αφορούν παρόμοιες προσφυγές της εσωτερικής έννομης τάξεως ούτε να καθιστούν αδύνατη ή υπερβολικά δυσχερή την άσκηση των δικαιωμάτων που χορηγεί η κοινοτική έννομη τάξη.

3. Όταν δημόσια επιχείρηση, η οποία είναι κύριος εμπορικού λιμένα τον οποίο και διαχειρίζεται, κατέχει δεσπόζουσα θέση επί σημαντικού τμήματος της κοινής αγοράς, το άρθρο 90, παράγραφος 1, σε συνδυασμό προς το άρθρο 86 της Συνθήκης ΕΟΚ, εμποδίζει την επιχείρηση αυτή να εισπράττει, κατ' εφαρμογήν κανονιστικής ρυθμίσεως του κράτους μέλους στο οποίο υπάγεται, λιμενικά

τέλη μη δικαίου ύψους ή απαλλάσσει από την καταβολή των τελών αυτών τις δικές της υπηρεσίες πορθμείου και, λόγω αμοιβαιότητας, τις υπηρεσίες ορισμένων εμπορικών εταιρών της, στον βαθμό που τέτοιες απαλλαγές συνεπάγονται την εφαρμογή ανίσων όρων επί ισοδυνάμων παροχών. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να εξακριβώσει αν, λαμβανομένων υπόψη του επιπέδου των τελών και της οικονομικής αξίας των παρεχομένων υπηρεσιών, το ύψος των τελών είναι όντως άδικο. Σ' αυτό επίσης εναπόκειται να εξακριβώσει αν η απαλλαγή καταβολής τελών για τις υπηρεσίες πορθμείου που παρέχει η ίδια η δημόσια επιχείρηση και, λόγω αμοιβαιότητας, για τις υπηρεσίες ορισμένων εμπορικών εταιρών της συνεπάγεται όντως την εφαρμογή ανίσων όρων επί ισοδυνάμων παροχών.

4. Οι λιμενικές εργασίες φορτώσεως εκφορτώσεως, μεταφορτώσεως, αποθηκεύσεως και, γενικά, κινήσεως εμπορευμάτων ή οποιωνδήποτε υλικών στον λιμένα δεν άπτονται κάποιου γενικού οικονομικού συμφέροντος που εμφανίζει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα τα οποία τις διακρίνουν από άλλες δραστηριότητες της οικονομικής ζωής. Εν πάση περιπτώσει, το άρθρο 90, παράγραφος 2, της Συνθήκης δεν επιτρέπει σε δημόσια επιχείρηση, η οποία είναι κύριος εμπορικού λιμένα τον οποίο και

διαχειρίζεται, να εισπράττει για την χρήση των λιμενικών εγκαταστάσεων λιμενικά τέλη τα οποία είναι αντίθετα προς το κοινοτικό δίκαιο, δεν είναι όμως αναγκαία για την εκ μέρους της εκπλήρωση της ειδικής αποστολής που της έχει ανατεθεί.

5. Τα πρόσωπα ή οι επιχειρήσεις, στα οποία έχουν επιβληθεί φορολογικές επιβαρύνσεις αντίθετες προς τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 90, παράγραφος 1, και 86 της Συνθήκης από δημόσια επιχείρηση υπαγόμενη σε εθνικό υπουργείο και ο προϋπολογισμός της οποίας περιλαμβάνεται στον νόμο περί των δημοσίων οικονομικών, δικαιούνται κατ' αρχήν επιστροφής των φορολογικών επιβαρύνσεων που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως.

Δεν συμβαίνει το ίδιο όταν αποδεικνύεται ότι το πρόσωπο που αναγκάστηκε να καταβάλει τις επιβαρύνσεις αυτές τις μετακύλισε πράγματι σε άλλα υποκείμενα δικαίου. Ωστόσο, δεν είναι δυνατό να εμποδίζονται οι επιχειρηματίες να ζητούν από τα αρμόδια δικαστήρια, σύμφωνα με τις κατάλληλες διαδικασίες του εθνικού δικαίου, την αποκατάσταση των ζημιών που υπέστησαν λόγω της εισπράξεως μη οφειλόμενου φόρου, και τούτο ανεξάρτητα από το ζήτημα της μετακύλισης του φόρου αυτού.